

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
НА ПІДПРИЄМСТВІ

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконав: студент 12-491 групи
Спеціальності 073 Менеджмент
Освітньо-професійної програми
«Менеджмент»

Шадрін Н.В.

Керівник к.е.н., доц. Євтухова С.М.

Рецензент директор ПП “Фірма “Авто-граф”

Резніченко А.В.

Херсон – 2021

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	5
1.1. Сутність і зміст інвестиційного менеджменту.....	5
1.2. Класифікаційні ознаки інвестицій.....	7
1.3. Етапи формування інвестиційної стратегії підприємства.....	11
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТОВ «БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД»	15
2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ «Бердичівський пивоварний завод».....	15
2.2. Аналіз фінансово-економічних показників підприємства.....	21
2.3. Аналіз інвестиційної діяльності ТОВ «Бердичівський пивоварний завод».....	32
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД»	38
3.1. Планування як спосіб покращення інвестиційної діяльності підприємства.....	38
3.2. Удосконалення системи інвестиційного менеджменту на підприємстві ТОВ «Бердичівський пивоварний завод».....	41
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	51

ВСТУП

Управління інвестиціями - це процес управління всіма аспектами інвестиційної діяльності підприємства. Основною метою управління інвестиціями є забезпечення найбільш ефективної реалізації інвестиційної стратегії підприємств. Традиційні інвестиції розуміються як капіталовкладення в теперішньому часі, що збільшуватимуться в майбутньому.

Першочерговим завданням управління інвестиціями є забезпечення належної фінансової стабільності та високих темпів економічного зростання підприємства, як стверджують деякі автори, а не максимізація прибутку.

Система управління інвестиціями організації - це окремий набір взаємопов'язаних факторів, пов'язаних з корпоративним управлінням. Основними елементами системи управління інвестиціями є: засоби управління; об'єкт управління; функції управління; механізм управління. **Актуальність кваліфікаційної роботи** полягає в формуванні та вдосконаленні системи інвестиційного менеджменту на підприємстві в сучасних умовах.

Об'єкт дослідження: удосконалення системи інвестиційного менеджменту на підприємстві в сучасних умовах.

Предмет дослідження: інструменти реалізації системи інвестиційного менеджменту на підприємстві ТОВ «Бердичівський пивоварний завод».

Мета дослідження: розгляд шляхів удосконалення системи інвестиційного менеджменту на підприємстві в сучасних умовах.

Завдання дослідження:

- розглянути сутність та зміст інвестиційного менеджменту;
- ознайомитись з класифікаційними ознаками інвестицій;
- дослідити етапи формування інвестиційної стратегії підприємства;
- розглянути загальну характеристику підприємства ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»;
- проаналізувати фінансово-економічні показники підприємства;

- проаналізувати інвестиційну діяльність ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»;
- ознайомитись з плануванням інвестиційної діяльності підприємства;
- розглянути пропозиції щодо удосконалення системи інвестиційного менеджменту на підприємстві ТОВ «Бердичівський пивоварний завод».

Для вирішення поставлених завдань були використані наступні **методи дослідження**: аналіз і синтез, систематизація, зіставлення, індукція та дедукція, абстрагування, конкретизація, узагальнення.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» складається зі вступу, трьох розділів, загального висновку, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

1.1. Сутність і зміст інвестиційного менеджменту

Управління інвестиціями - це процес управління всіма аспектами інвестиційної діяльності господарського підприємства. Першочерговою метою управління інвестиціями є забезпечення найбільш ефективної реалізації інвестиційної стратегії підприємства. Для цього вам потрібно змінити основні завдання наступним чином [4]:

- Забезпечити швидкісний економічний розвиток підприємства шляхом здійснення ефективної інвестиційної діяльності, розширення сфери та диверсифікації цієї діяльності за галузями та регіональної диверсифікації.

- Максимізувати прибуток від інвестиційної діяльності, оскільки прибутковість є головною метою будь-якого підприємства.

- Знизити інвестиційний ризик, оскільки за несприятливих умов це може призвести до втрати не тільки прибутку, але й частини інвестицій [11].

- Забезпечити фінансову стійкість та платоспроможність комерційної організації при реалізації інвестиційних проектів. Це пов'язано з тим, що інвестиційна діяльність часто передбачає тривалі періоди часу інвестування з значними фінансовими ресурсами, що може призвести до зниження платоспроможності інвесторів, затримки поточної ліквідації та тягаря платежів для бюджетних контрагентів. Тому під час створення фінансових ресурсів, необхідно оцінити вплив інвестиційної діяльності на фінансову діяльність та платоспроможність підприємства [1].

- Визначити можливі варіанти прискорення виконання інвестиційного проекту. Це слід робити якомога швидше, оскільки це прискорить економічний розвиток підприємства, швидкий грошовий потік у вигляді рентабельності

інвестицій та зносу, зменшить термін служби кредитних ресурсів, зменшить ризик інвестиції.

Ефективне управління інвестиційною діяльністю здійснюється відповідно до таких принципів [19]:

1. Зв'язок із загальною системою управління в організації та з конкретною індивідуальною системою управління.
2. Орієнтація на досягнення конкретних інвестиційних цілей.
3. Визначення напрямку ІМ залежить від інвестиційних цілей.
4. Бізнес-інвестиційна стратегія та єдність ІМ
5. Єдність інвестиційних цілей, ідентичності результатів та засобів їх досягнення.
6. Складність ІМ включає планування, аналіз, організацію та контроль ІД.
7. Розробка методів та засобів ІМ з урахуванням підвищення продуктивності праці, підвищення прибутковості та зменшення інвестиційних ризиків [17].

Пріоритетом є досягнення високих темпів економічного розвитку бізнесу, якщо є адекватна фінансова стабільність, а не максимізація прибутку [2].

Розглянуте описує такі основні функції управління інвестиціями:

- Вивчення клімату іноземних інвестицій та прогнозу інвестиційної діяльності
- Стратегічний розвиток інвестиційної діяльності підприємств
- Розробка стратегій створення інвестиційних джерел для інвестиційної діяльності
- Дослідження та оцінка реальної вартості інвестицій у проект та вибір найбільш ефективного проекту [6]
- Оцінка інвестиційних характеристик фінансових інструментів та вибір найбільш ефективних інструментів
- Створення та оцінка інвестиційних портфелів на основі критеріїв прибутковості, ризику та ліквідності

- Поточне планування та управління реалізацією окремих програм та проектів
- Організація моніторингових проектів та інвестиційних проектів [4].

1.2. Класифікаційні ознаки інвестицій

У науковій літературі під інвестиціями розуміють вкладення сьогодні для залучення майбутнього капіталу. Цей підхід до розуміння інвестицій широко поширений як у вітчизняній, так і в міжнародній економічній літературі. Однак у юриспруденції існує роздвоєність щодо правового поєднання таких понять. Вітчизняне законодавство передбачає кілька різних визначень поняття "інвестиція", що містяться в ГК і ПК України [3].

Інвестиційні ознаки:

а) форма вираження. Слід пам'ятати, що інвестиції можуть бути в матеріальній або в інтелектуальній формі (бренд, знання, винахід, розробка, інвестиційні проекти тощо) [15].

б) інвестиція - це цінність, яка може бути виражена в грошовій вартості. Однак цей факт не повинен призводити до того, що інвестиції повинні здійснюватися лише у формі грошей. Цей вираз означає, що інвестиція проходить оцінку, тобто вона повинна мати грошову оцінку при інвестуванні в баланс бізнесу [21].

в) інвестиції часто спрямовані на відтворення, тобто об'єктом інвестування є об'єкт іншої економічної діяльності або суспільного життя (наука, культура, соціальне коло), і основною метою таких інвестицій є поліпшення функціональних можливостей активів.

г) інвестиції здійснюються з метою отримання прибутку або іншого соціального впливу такого характеру, включаючи отримання кінцевого результату інвестиційної діяльності, тобто запланованого досягнення результату під час інвестиції [24].

При здійсненні інвестиційної діяльності велике значення мають вид та тип інвестицій, що залежить від правового режиму інвестиційної установи,

оподаткування, митного режиму, дивідендної політики та багатьох інших факторів. Тому проблеми класифікації інвестицій є як теоретичними, так і прикладними. Однак, на думку деяких авторів, такої чіткої класифікації в чинному українському законодавстві немає [30].

Багато класифікувати його, щоб краще зрозуміти поняття "інвестування". У юридичній літературі існують різні методи класифікації інвестицій [26].

За типом матеріалу та інтелектуальною цінністю, вкладеною в інвестиційну діяльність, виділяють такі інвестиції:

- у формі готівки в національній або іноземній валюті, визнаній Національним банком України
- у формі цільових банківських депозитів
- у формі корпоративних прав
- у формі акцій, облігацій та інших цінних паперів
- у формі рухомого та нерухомого майна та суміжних майнових прав [7]
- права власності у формі інтелектуальної власності
- у вигляді технічних знань, технологій та інших форм, оформлених у вигляді технічної документації, навичок та виробничого досвіду, необхідних для організації певного виду виробництва
- у формі законних або договірних прав користування та здійснення господарської діяльності, включаючи використання природних ресурсів
- з точки зору інших цінностей згідно з українським законодавством [13].

За джерелами інвестиції поділяються на два типи: внутрішні, тобто лише вітчизняні інвестори-учасники та іноземні (іноземні), тобто лише іноземні інвестори [5].

Іноземні інвестиції можна розділити на форми інвестицій у формі позики або позикового капіталу, та інвестиції у формі прямих інвестицій або інвестицій у портфелі (венчурний капітал) [22].

За формою власності можна виділити дві великі інвестиційні групи: державну та недержавну. Державні інвестиції означають позиковий кредит,

який держава або група надає іншій державі. У цьому випадку ми говоримо про відносини між державами, які регулюються міжнародними договорами, та забезпечення міжнародного економічного права. Однак можуть бути ситуації, коли державні інвестиції пропонують приватні установи. Особисті інвестиції - це інвестиції, здійснені приватними компаніями, компаніями чи приватними особами для відповідної організації. Ця класифікація призначена для офшорних інвестицій [36].

О. М. Вінник дещо розширює залежно від типу власності та джерела інвестиції на основі діяльності інвестора, включаючи приватні, державні, муніципальні та змішані інвестиції [3].

Прямі та непрямі інвестиції відрізняються за характером та ступенем залучення організації до інвестиційної діяльності. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» визначає такі типи інвестицій [10]:

- Фінансові інвестиції, тобто господарська операція, що включає придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та інших фінансових інструментів. З іншого боку, фінансові інвестиції поділяються на прямі та портфельні [10].

- Прямі інвестиції - це господарська операція, що передбачає передачу коштів або активів у фонди юридичної особи в обмін на права організації, надані цією юридичною особою. Прямі інвестиції можуть включати застосування будь-якої вартості на основі угоди про прямі інвестиції.

- Портфельні інвестиції - це господарські операції, що передбачають придбання цінних паперів, деривативів та інших фінансових активів за кошти на біржі (без урахування покупок понад 50% від загальної кількості акцій, випущених платниками податків безпосередньо та пов'язаними особами, іншими суб'єктами господарювання);

- Реінвестиції - господарські операції, що передбачають капітальні або фінансові інвестиції з витратами, прибутком від інвестиційних операцій [27].

Портфельні інвестиції можуть бути перетворені на прямі інвестиції, якщо інвестор бере участь в управлінні бізнесом. І цей факт буде залежати від того,

купуватимуть інвестори акції на первинному чи вторинному ринках, тобто не від того, чи надходять кошти безпосередньо компанії чи як фінансовий посередник, у якого вони купують свої акції [32]. Але інвестори можуть вплинути на організацію. Залежно від кількості голосів, які інвестор має як акціонер компанії, переважна частка рівня диверсифікації останньої може варіюватися (від 5-6% до 50% акцій плюс одна акція). Інвестиції можуть бути прийняті безпосередньо, якщо вони мають 10% акцій плюс загальна вартість статутного капіталу. Це пояснюється тим, що, згідно з чинним законодавством, акціонери, що мають понад 10% голосів, мають право проводити позачергові загальні збори, коли хочуть та з будь-якої справи [40].

Крім прямих інвестицій і портфельних Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» розподіляє інвестиції, які слід розуміти як господарські операції, що включають придбання нерухомих будівель, інших структур нерухомості, активів та амортизованих нематеріальних активів [10]. Виходячи з цього критерію, можна розрізнити інші інвестиційні групи, а саме реальні інвестиції, що означає вкладення в реальні активи, як матеріальні, так і духовні [12].

Залежно від періоду інвестування існують короткострокові інвестиції, які є інвестиціями, що мають інвестиції до одного року, і довгострокові інвестиції, що перевищують один рік [20].

Класифікаційний список інвестицій можна розширити. Швидше, вони є лише деталями певних інвестиційних груп або виділяють конкретні напрямки інвестиційної діяльності [14].

Закон про інвестиції визначає такі види інвестицій:

- Часткова участь у корпоративному бізнесі, створеному двома або більше фізичними особами та (або) організаціями.
- Створення всіх підприємств, що належать інвесторам, або придбання інвесторів за всієї існуючої власності на бізнес [33].
- Придбання рухомого та нерухомого майна, заборонене законодавством України безпосередньо або у формі акцій, облігацій та інших цінних паперів.

- Придбання незалежним інвестором або за участю інших осіб та (або) право юридичних осіб користуватися землею та користуватися природними ресурсами

- Набуття інших майнових прав [39].

1.3. Етапи формування інвестиційної стратегії підприємства

Інвестиційна діяльність залежить від довгострокових цілей організації, отже, реалізує інвестиційну стратегію, яка є складовою загальної стратегії економічного розвитку організації на її основі та відповідно до цілей розвитку. Забезпечення ефективного розвитку бізнесу на основі обраної загальної економічної стратегії [9].

Зміст корпоративної інвестиційної стратегії визначається як система довготермінових цілей корпоративної інвестиційної діяльності та вибір найбільш ефективних засобів досягнення цілей з урахуванням інвестиційного ринку та кожної групи в цілому [8].

Інвестиційна стратегія визначається як генеральний план дій, що визначає пріоритети та схеми інвестиційної діяльності організації, характер формування інвестиційних ресурсів та ієрархію довгострокових цілей інвестування.

Як процес стратегічного управління інвестиційною діяльністю, інвестиційна стратегія складається із: стратегічного управління інвестиційною діяльністю, що зменшується в напрямку створення інвестиційних портфелів. Оперативне управління інвестиційною діяльністю, що здійснюється через оперативне управління окремими проектами та програмами [38].

Розробка інвестиційної стратегії відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного розвитку бізнесу та допомагає вирішити наступні завдання:

1) Забезпечити окремі механізми та структурні підрозділи для досягнення довгострокових загальних цілей та інвестицій у майбутній соціально-економічний розвиток організації в цілому.

2) Забезпечити максимальне використання внутрішнього інвестиційного потенціалу компанії та можливість активного ухилення від інвестиційних ресурсів.

3) Забезпечити швидке виконання перспективних нових інвестиційних можливостей.

4) Зменшити несприятливі наслідки діяльності компанії від несподіваних змін факторів зовнішнього інвестиційного клімату.

5) Визначити переваги інвестиційної діяльності підприємства перед його конкурентами.

6) Встановити чіткий взаємозв'язок між поточним стратегічним управлінням та функціонуванням інвестиційної діяльності підприємства.

7) Визначення значення основних критеріїв відбору реальних інвестиційних проектів та фінансових інструментів.

8) Забезпечити передумови для стратегічної трансформації загальної структури управління компанією [25].

Процес визначення інвестиційної стратегії складається з наступних етапів:

1. Огляд термінів інвестиційної стратегії.
2. Постановка стратегічних цілей інвестиційної діяльності.
3. Розробка найбільш відповідних засобів для досягнення стратегічних цілей інвестиційної діяльності.
4. Встановлення інвестиційної стратегії відповідно до операційного періоду.
5. Оцінка розроблених інвестиційних стратегій [23].

З іншого боку, Бланк І.О. визначає дев'ятиступеневу схему бізнес-інвестиційної стратегії. Розглянемо її докладніше [1].

1. Визначення загального періоду формування інвестиційної стратегії, який буде базуватися на загальному періоді формування стратегії розвитку бізнесу. Прогнозована здатність загального економічного розвитку та стану

сегментів інвестиційного ринку у зв'язку з майбутньою інвестиційною діяльністю організації тощо.

2. Дослідження факторів зовнішнього інвестиційного середовища та ситуації на інвестиційному ринку спрямоване на визначення економічних та правових умов корпоративної інвестиційної діяльності та їх можливих майбутніх змін.

3. Оцінки сильних та слабких сторін бізнесу можуть допомогти визначити, чи має компанія достатній потенціал, щоб скористатися новими інвестиційними можливостями, а також які внутрішні аспекти шкодять ефективності її інвестиційної діяльності [18].

4. Визначення стратегічних цілей інвестиційної діяльності забезпечує вибір найбільш ефективних напрямків реальних та фінансових інвестицій, формування достатніх інвестиційних ресурсів та оптимізацію структури інвестиції. Прийняття свого рівня інвестиційного ризику під час реалізації.

5. Аналіз стратегічних варіантів та вибір стратегічних напрямків та закономірностей інвестиційної діяльності дозволяє вивчити альтернативи для прийняття рішень щодо даної стратегічної інвестиційної мети. Оцінка з точки зору зовнішніх можливостей та загроз та реального внутрішнього інвестиційного потенціалу. Пошук альтернативних варіантів.

6. Визначення стратегічних аспектів формування інвестиційних ресурсів, включаючи оцінку загальних інвестиційних ресурсів, необхідних відповідно до стратегічного напрямку та різних форм реальних та фінансових інвестицій на різних етапах періоду стратегії. Оптимізація структури фінансових ресурсів на основі фінансового балансу організації в процесі розвитку.

7. Встановити інвестиційну політику щодо основних аспектів інвестиційної діяльності, забезпечуючи включення цілей та аспектів інвестиційної діяльності в інструмент виконання [34].

Інвестиційна політика - форма виконання інвестиційної стратегії з точки зору найважливішої інвестиційної діяльності на певних етапах її реалізації. На відміну від звичайних інвестиційних стратегій, інвестиційна політика є

специфічною для певних сфер інвестиційної діяльності організації і спрямована на досягнення основних стратегічних цілей. Формулювання інвестиційної політики структуровано на декількох рівнях і включає:

- справжня інвестиційна політика, спрямована на інвестування в інновації та інвестування у зростання існуючих активів.

- фінансова інвестиційна політика, включаючи політику інвестицій у цінні папери та довгострокову боргову політику.

- політика створення інвестиційної політики, що включає політику створення джерел інвестицій на основі інвестиційної моделі та кожного джерела залучення [3].

8. Розробка системи організаційно-економічних заходів для забезпечення реалізації інвестиційних стратегій. Система цих заходів дозволяє створити нову організаційну структуру управління інвестиціями. Різні типи "інвестиційних центрів", запровадження нових принципів управління, створення ефективної системи стратегічного контролю інвестицій тощо.

9. Оцінка ефективності розробленої інвестиційної стратегії встановлюється відповідно до спеціальної системи економічних та інших критеріїв, встановлених організацією.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТОВ «БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД»

2.1. Загальна характеристика підприємства ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»

Виробництво пива в Україні дуже добре, і цей продукт користується великим попитом серед українців. Вітчизняні виробники повністю задовольняють потреби споживачів цього товару і водночас отримують міжнародну оцінку.

Історія заводу починається з 1861 р., тоді чеський колоніст С.Е. Чеп купив землю у Бердичеві та побудував пивоварню. До цього в містечку, що швидко розвивалось, було три невеликі пивоварні. Він побудував артезіанські свердловини, де зразком води є якісне пиво. Для службовців побудовано багато підсобних приміщень та квартир. Поруч із бізнесом підприємці створили хмільний сад, який вирощує хміль відповідно до потреб заводу.

За п'ятирічний довоєнний план завод значно виріс і розширився, досягнувши хороших результатів у виконанні показників якості плану. Були встановлені додаткові резервуари для бродіння та кемпінги, створено цех для розливу пива у пляшки та кеги, що покращило якість продукту та полегшило працю робітників. Ефективність закладу висока, якість пива відмінна. У 1980 році на заводі був новий директор Л.Р. Липецький, який постійно розвивав компанію.

1 липня 1994 р. Бердичівський пивоварний завод було перетворено на Відкрите акціонерне товариство «Бердичівський пивоварний завод», а 20 лютого 2006 р. Відкрите акціонерне товариство «Бердичівський пивоварний

завод» перетворено на Товариство з обмеженою відповідальністю «Бердичівський пивоварний завод».

На даний час Л.Р. Липецький є директором ТОВ «Бердичівський пивоварний завод». Під його керівництвом завод перетворився на економічно-енергійний бізнес, де згодом була встановлена якість продукції, на перший план вийшли ціна та прибутковість. Тому компанія в даний час входить до складу української промислової компанії з виробництва пива, безалкогольних напоїв та мінеральної води ВАТ «Укрпиво» та «Славутич», «Рогань», «Вінницький пивоварний завод», Київський пивоварний завод.

Компанія здійснює такі види діяльності: виробництво, торгівля та закупівлі, комерційні брокерські послуги, зовнішня економіка та її діяльність.

Сьогодні пивоварна потужність становить 1100 тис. літрів, некомерційного солоду - 490 тон на рік.

Основна номенклатура корпоративного виробництва:

- Пиво - 1007 тис. літрів на рік.
- Загальна кількість пляшок - 572 тис. літрів
- у КЕГ-ах - 435 тис. літрів

П'ять основних сортів пива - «Оригінальний Бердичів», «Старий Бердичів», «Бердичів», «Бердичівський хміль», «Кармеліт». Бердичівське Хмільне, на яке припадає 85% всього виробництва пива, - пиво вимогливе. Продукція продається комерційним організаціям за оптовими цінами. Завод має мережу фірмових магазинів, що дозволяють реалізовувати готову продукцію - пиво.

Пиво - це слабоалкогольний ячмінно-солодовий напій, який при додаванні наповнений гірким, хмелевим смаком і має здатність тримати компактний пінопластовий шар на поверхні протягом тривалих періодів часу.

Сировина включає солод, несолодові матеріали, ферментні препарати, хміль, дріжджі та пивну воду. За складом екстракту та рівнем бродіння ячмінь був вищим, ніж у інших зерен, придатних для пивоваріння. Споживчі властивості та стабільність зберігання залежать від якості та структури ячменю.

Неотримані матеріали використовуються для посилення екстракції та утворення смаку. Використовуйте рисову соломку, крупу, кукурудзу, сою, цукор та глюкозу. Рис використовується завдяки високому вмісту крохмалю. Хміль використовується, щоб надати пиву характерний аромат і гіркий смак і є біологічно стабільним при зберіганні. Склад солі та властивості води відіграють важливу роль у визначенні якості пива, тому воно відповідає вимогам щодо твердості, кислотності, смаку та запаху мікробних кислот.

Технологія пивоваріння - це складний і тривалий процес, який триває 60-100 днів і має такі основні етапи:

- * Отримання з ячменю солоду
- * Приготування і бродіння суслу
- * Видержування пива
- * Обробка
- * Розлив.

Пиво містить 86-91% води, 3-10% суслу, 1,5% спирту, 0,4% CO₂, залежно від концентрації першого, що потрібно зробити, та ступеня бродіння.

Позитивне ставлення експерта до їх роботи робить Бердичівський пивоварний завод одним із найкращих пивоварів. Слід зазначити, що рівень задоволення ринкового попиту в першу чергу характеризується кількістю товарів у даному асортименті та асортиментом як фізично, так і за вартістю.

Виробництву високоякісної продукції сприяє тривала робота пивоварні. Організаційна структура забезпечує узгодженість кожної організаційної діяльності та її зусиль для досягнення основних місій та цілей. Організаційна структура корпоративного управління є лінійною відповідно до децентралізації та підзвітності за горизонтальними функціями управління та вертикальним прийняттям рішень.

Генеральні збори компанії визначають основні види діяльності бізнесу, затвердження планів та звітів про дії, створення організаційної структури бізнесу, затвердження положень та поправок та багато іншого.

Економічними послугами в бізнесі займається фінансовий менеджер. Він відповідає за організацію запланованої роботи в організації. Підрозділ стежить за виконанням плану, аналізує діяльність рекрутингової компанії з метою підвищення економічної ефективності всієї діяльності організації, відповідає за своєчасну розробку заходів щодо ефективного використання матеріалів, трудових та фінансових ресурсів, прискорення виробництва.

Облік, виробництво, контроль витрачання коштів та дотримання фінансової дисципліни, складання звітів та балансів, розрахунок із працівниками та службовцями здійснює бухгалтерія.

Як і будь-яка структура бізнесу, ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" невіддільне від впливу зовнішніх факторів, які поєднуються, формуючи зовнішнє середовище своєї діяльності. Зовнішнє середовище компанії можна визначити як сукупність сил та активів, які прямо чи опосередковано впливають на діяльність компанії та її зовнішні операції.

Компанії використовують різні методи просування свого бренду. Найпоширеніший спосіб - реклама, зазвичай на білбордах, газетах та журналах. Бренд пива рідко рекламується в розважальних закладах міста. Цей інструмент в основному використовується в деяких відомих пивних барах міста. ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» регулярно проводить рекламні кампанії для дегустації пива в магазинах міста.

Для формулювання та узагальнення ділових проблем ми використовуємо метод SWOT-аналізу, який дозволяє комплексно оцінити вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на функціонування та розвиток організації. Фактори, що впливають на зовнішнє середовище в діяльності бізнесу, наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Фактори впливу зовнішнього середовища на ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" [розроблено автором]

Фактори	Фактор	Вияв	Можливі відповідні дії підприємства

1. Економічні	Зміни у доходах населення	"-" Зменшення обслуговування	Зменшення ціни; Зміна асортименту
	Вільне ціноутворення	"+", "-" Розвиток конкуренції між підприємствами.	Розробка збалансованої торговельної політики
	Масштаби економічної підтримки окремих галузей економіки	"+" можливість зменшення собівартості послуг "- "розвиток нечесної конкуренції внаслідок користування пільгами	Знаходження більш дешевих ресурсів для виробництва; розвиток асортименту
2. Політичні	Державна податкова політика	Ускладнення роботи внаслідок змін в податковій політиці держави	Пристосування до змін у податковій політиці шляхом , вдосконалення технологій складання звітності тощо.
	Рівень протекціонізму	Збільшення або зменшення рівня оподаткування імпортованих конкурентних товарів	Зміна ціни; лобіювання на законодавчому рівні інтересів національних виробників
3. Правові	Недосконалість податкового законодавства	"+" Поява можливості ухилення від сплати податків "- "Ускладнення роботи через нечіткість, незрозумілість та можливі протиріччя в окремих моментах законодавства	Використання складних схем ведення діяльності для зменшення витрат

Аналіз внутрішнього середовища бізнесу слід проводити з урахуванням тенденцій зовнішнього середовища. У цьому процесі аналізу розглядається вся система управління та окремі підсистеми підприємства, щоб визнати можливості із зовнішнього середовища та заходи щодо запобігання та пом'якшення загроз його існуванню, тобто графік можливостей (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Сильні та слабкі сторони підприємства ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" [розроблено автором]

Аспект середовища	Сильні сторони	Слабкі сторони
Зростання рівня життя населення, підвищення платоспроможності споживачів	Збільшення попиту на продукцію	Відмова від даного виду продукції
Інвестиційний потенціал галузі (наявність інвесторів, спонсорського капіталу)	Нові капіталовкладення, нові інвестиційні проекти	Створення нових конкурентів
Поява молодого кваліфікованого персоналу	Підвищення продуктивності праці, виникнення нових ідей	Збільшення фонду оплати праці; недостатня кваліфікація молодих спеціалістів;
Виникнення нових потреб клієнтів	Розширення асортименту	Невідповідність профілю підприємства новим запитам споживачів
Маркетинг	Сильна позиція у специфічних ринкових сегментах	Розміри підприємства надто малі, щоб впливати на ринкову ситуацію
Менеджмент	Знання про найважливіші стратегічні групи	Недостатньо обгрунтовані стратегічні дії; недостатній рівень розвитку аналітичних підсистем
Фінанси	Сталі прибутки від діяльності	Нерівномірність отримання прибутків; недостатні обсяги інвестицій

Проаналізувавши можливості та порівнявши їх із сильними сторонами ТОВ «Бердичівський пивоварний завод», можна зробити висновок, що за цих умов стратегія компанії повинна визначати майбутні цілі та рішення щодо зростання шляхом покращення якості своїх послуг, систем управління та продуктивності. На додаток до того, що вона має сильних конкурентів, компанія повинна реалізовувати стратегії вибору, реагувати на поведінку конкурентів у рекламі та ціноутворенні, виходячи з сильних сторін та можливостей зовнішнього середовища.

Компанії рекомендується дотримуватися сильної стратегії зростання, що досягається шляхом підвищення рівня коротко- та довгострокових цілей,

значно вищих за показники попереднього року, збільшення асортименту послуг та підвищення їхньої компетентності.

2.2. Аналіз фінансово-економічних показників підприємства

Кінцевий результат усього управління, особливо обсяг виробництва, собівартість, прибуток, рентабельність, фінансовий стан тощо, залежить від матеріально-технічної бази організації, рівня використання виробничого потенціалу [35].

Основні засоби є цінним інструментом праці і відповідають за тривалі періоди виробництва в незмінних споживчих моделях, а їх вартість переноситься на вартість товару.

Таблиця 2.3

Вартість основних засобів ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр. [розроблено автором]

Основні засоби	Роки		Відхилення			
	2019	2020	Абсолютне	Відносне		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%		
Первісна вартість, тис. грн.	7187,7	100,0	7789,6	100,0	601,9	8,4
Залишкова вартість, тис. грн.	4420,7	61,5	4450,7	57,1	30,0	0,7
Знос, тис. грн.	2767,0	38,5	3338,9	42,9	571,9	20

Як видно з таблиці 2.3 первісна та залишкова вартість основних засобів зросла відповідно на 601 900 грн. та 30 000 грн. Ситуація відбулася завдяки впровадженню у виробництво нового обладнання. Однак вартість основних

засобів не дає уявлення про якість виробленої продукції та умови, що впливають на конкурентоспроможність бізнесу. Тому особливу увагу слід приділити аналізу стану основних засобів. З цієї причини коефіцієнт амортизації зростає. Це може бути пов'язано з низьким коефіцієнтом конверсії основних засобів. Стан основних засобів характеризується показниками зносу та придатності, наведеними в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Показники стану основних засобів ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр. [розроблено автором]

Показник	Формула розрахунку	Роки		Відхилення
		2019	2020	
				Абсолютне
Знос основних засобів	Знос/ПВ	38,5	42,9	4,4
Придатність основних засобів	1-Коеф.зносу	61,5	57,1	-4,4

Норма амортизації основних засобів характеризує частку основних засобів, які амортизуються від загальної вартості, і визначає частку вартості, які в даний час передаються на вироблену продукцію. На кінець 2020 року цей коефіцієнт зріс на 4,4 порівняно з 2019 роком, що свідчить про погіршення основних засобів пивоварні.

Коефіцієнт узгодженості представляє частку основних засобів, придатних для подальшого використання у виробничому процесі, і безпосередньо пов'язаний з коефіцієнтом зносу. Оскільки коефіцієнт відповідності зменшився на 7,2%, а коефіцієнт амортизації зріс на 11,4% протягом розглянутого періоду, можна зробити висновок, що ситуація з основними засобами у цьому бізнесі погіршилась у 2020 році порівняно з 2019 роком.

Давайте вивчимо ефективність використання основних засобів за допомогою таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Дані для розрахунку та показники ефективності використання основних засобів ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр.

[розроблено автором]

Показник	Роки		Відхилення	
	2019	2020	Абсолютне	Відносне, %
1. Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	4420,7	4450,7	30,0	0,7
2. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	24248,2	26882,1	2633,9	10,9
3. Середньоспискова чисельність працівників, чол.	311	311	0	-
4. Фондомісткість, грн.	0,18	0,17	-0,01	-5,6
5. Фондоозброєність, тис. грн./чол.	14,2	14,3	0,1	0,7
6. Фондовіддача, грн.	5,49	6,04	0,55	10,0

Найпоширенішим показником ефективності основних засобів є віддача активів. У нашому випадку за цим показником відбулося зростання на 0,55, головним чином за рахунок збільшення продажів на 10,9% або 2633,9 тис. грн. Щільність капіталу, яка є оберненою до ефективності капіталу, свідчить про те, що вам доведеться витратити основні засоби для виробництва однієї одиниці продуктивності. У цьому випадку зменшення на 0,01, що є позитивним фактором для компанії.

Коефіцієнт достатності капіталу показує обсяг основних засобів на одного працівника у 2020 році на 0,1 тис. грн на особу за рахунок випуску нових основних засобів.

Розглянемо операційні витрати підприємства у 2019-2020 рр. (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Структура та динаміка операційних витрат ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр. [розроблено автором]

Найменування показника	2019 р.	2020 р.	Відхилення	
			Абсолютне	Відносне
Матеріальні затрати	12921,8	14325,4	1403,6	10,9
Витрати на оплату праці	3963,2	4728,5	765,3	19,3
Відрахування на соціальні заходи	1473,5	1758,0	284,5	19,3
Амортизація	429,5	533,1	103,6	24,1
Інші операційні витрати	1037,3	633,7	-403,6	-38,9
Разом	19825,3	21978,7	2153,4	10,9

Згідно з таблицею 2.6 сума операційних витрат у 2020 р. зросла на 2153,4 тис. грн., або на 10,9%, збільшившись із збільшення витрат на оплату праці на 765,3 тис. грн., або на 19,3%. Відрахування на соціальні заходи зросли на 284,5 тис. грн., або на 19,3%, а сума зносу зросла на 103,6 тис. грн., або 24,1%. Матеріальні витрати зросли на 1403,6 тис. грн., або 10,9%. Інші операційні витрати зменшились на 403,6 тис. грн., або на 38,9%.

Люди є найважливішим ресурсом будь-якого бізнесу, їх ефективність значною мірою залежить від результату їхньої діяльності та їх конкурентоспроможності. Трудові ресурси мобілізують матеріальні елементи виробництва, створюють продукцію, додають продукцію у вигляді вартості та

прибутку. Аналіз ресурсів працівників ТОВ "Бердичівський пивоварний завод", як правило, включає огляд та оцінку ресурсів працівників компанії, а також за категоріями та гендерним складом. Визначення та встановлення показників плинності кадрів тощо.

Сьогодні компанія забезпечує необхідну робочу силу. Розглянемо динаміку наповнення персоналу та структуру пивоварні за останні два роки.

Таблиця 2.7

Чисельність і структура персоналу ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр. [розроблено автором]

Персонал	2019р.		2020р.		Відхилення		
	Осіб	%	Осіб	%	Абсолютне	Відносне, %	
					Осіб	%	
Керівники	8	2,5	9	2,9	1	0,4	12,5
Спеціалісти	35	11,2	35	11,2	0	0	-
Робітники	212	68,1	210	67,5	-2	-0,6	-1
Допоміжні робітники	14	4,5	13	4,2	-1	-0,3	-7,2
Службовці	42	13,7	44	14,2	2	0,5	4,7
Всього	311	100	311	100	0	0	

Як видно з таблиці 2.7, загальна чисельність персоналу не змінилася. Найбільша частка у структурі робочої сили - це робітники, менеджери та спеціалісти. У структурі відбулися такі зміни:

- Кількість менеджерів зросла на 1 особу або на 12,5%.
- Кількість спеціалістів залишається незмінною, а їх частка в загальній штатній структурі залишається незмінною.

- Кількість робітників зменшилась на 2% або 1%, а структура персоналу - на 0,6%.

- Кількість додаткових робітників зменшилась на 1% або 7,2%;

- Кількість працівників зросла на 2%, або 4,7%, а їх частка в структурі персоналу зросла на 0,5%.

Під час аналізованого періоду компанія досягла певного рівня рентабельності, використовуючи основні елементи виробничого процесу. Проаналізуємо фінансові результати пивоварні, використовуючи таблицю 2.8.

Таблиця 2.8

Фінансові результати діяльності ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр. [розроблено автором]

Фінансові результати	Роки		Відхилення	
	2019	2020	Абсолютне	Відносне, %
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	24248,2	26882,1	2633,9	10,9
Собівартість реалізованої продукції	17701,2	19623,9	1922,7	10,9
Валовий прибуток (збиток)	6547,0	7258,2	711,2	10,9
Інші операційні доходи	2300,0	1023,0	-1277	-55,5
Адміністративні витрати	502,3	563,2	60,9	12,1
Витрати на збут	110,0	196,0	86	78,2
Фінансовий результат від операційної діяльності	8234,7	7522,0	-712,7	-8,7
Інші фінансові доходи	-	1200,0	1200	-
Фінансові витрати	-	484,6	484,6	-
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	8234,7	8237,4	2,7	0,03

Податок на прибуток від звичайної діяльності	2058,7	1894,6	-164,1	-8,0
Чистий прибуток	6176,0	6342,8	166,8	2,7

Як видно з таблиці 2.8, фінансові результати від операційної діяльності зменшились на 712,7 тис. грн (8,7%) за рахунок збільшення витрат та інших менших операційних доходів. Збільшення на 207 000 грн у 2020 році або 0,03% для покращення фінансових результатів загальної податкової діяльності. Податок на прибуток був зменшений на 8% через зміни ставок податку на законодавчому рівні, що суттєво вплинуло на збільшення чистого прибутку пивоварні на 166,8 тис. грн., або на 2,7%.

Рентабельність - це відносний показник прибутку, який відображає співвідношення впливу на наявні або використані ресурси. Як показник прибутковості він подає уявлення про адекватність (неадекватність) прибутку щодо інших особистих цінностей, що впливають на виробництво, продаж та фінансово-господарську діяльність організації в цілому. Розрахунок рентабельності пивоварні наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Показники рентабельності діяльності ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр., % [розроблено автором]

Показники	Алгоритм розрахунку	Роки		Абсол. відхилення
		2019	2020	
Рентабельність звичайної діяльності, %	$(\Phi 2)170 * 100\% / (040 + 070 + 080 + 090 + 140 + 150 + 160)$	44,97	39,5	- 5,47
Рентабельність операційної діяльності, %	$(\Phi 2)100 * 100\% / (040 + 070 + 080 + 090)$	44,97	36,9	- 8,07

Валова рентабельність продукції, %	(Ф2) 050*100%/040	36,99	37,0	0,01
Рентабельність продажу, %	(Ф2) 220*100%/035	25,5	23	

Як видно з таблиці 2.9, прибутковість компанії негативно змінилася. Рентабельність продажів вказує на величину операційного прибутку, який компанія отримує від гривневої продукції, яку вона продає, іншими словами, скільки часу вона залишається в компанії після покриття витрат на її виробництво. Причиною зниження цього показника є збільшення собівартості продукції та реалізації. Однак слід зазначити, що всі показники рентабельності пивоварні залишаються високими.

Ліквідність бізнесу - це здатність отримувати доходи від активів для покриття всіх необхідних платежів. Групи ліквідності та їх розрахунки наведені в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Групи активів за рівнем ліквідності ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр., тис. грн. [розроблено автором]

Групи	Умовне позначення	Сума рядків балансу	Роки	
			2019	2020
Високоліквідні	A1	Р 220 - Р 240	33,6	165,3
Швидколіквідні	A2	Р 150 - Р 210	2265,0	2987,9
Повільноліквідні	A3	Р 100 - Р 140, Р 250, Р 270	5310,0	4427,5
Важколіквідні	A4	Р 080	4429,6	4455,4

Компанія є високоліквідною, і більшість її мобільних активів знаходяться в наявності та мають готівкові кошти на банківському рахунку, оскільки її

можна використовувати для обробки всіх господарських операцій у будь-який час, тобто вона має абсолютну ліквідність. З таблиці видно, що високоліквідні активи зросли в 2020 р. порівняно з 2019 р. гроші в дебіторській заборгованості були менш ліквідними через відсутність впевненості в сумі дебіторської заборгованості, отриманої на ТОВ «Бердичівський пивоварний завод». Ліквідність включала товари, готову продукцію та запаси, які можна було продати або використати в борг. Ці активи зменшуються в 2020 р. Як правило, необоротні активи підприємств не планують продавати або ліквідувати свою діяльність, тому, якщо їх ліквідувати, обсяг економічної діяльності зменшиться. Тому активи належать до четвертого класу активів, який важко ліквідувати, з невеликим збільшенням цієї пивоварні в 2020 році.

Показники ліквідності в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11

Показники ліквідності ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр. [розроблено автором]

Показник	Розрахунок	Рівень показника		Відхиленн, (+,-)	Достатній рівень
		2019	2020		
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{ал} = A1/P1+P2$	0,01	0,08	0,07	0,2-0,35
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$K_{шл} = A1+A2/P1+P2$	0,8	1,5	0,7	1-2
Коефіцієнт покриття	$K_{п} = A1+A2+A3/P1+P2$	2,7	3,7	1,0	1,5-2,5

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) є найсуворішим критерієм ліквідності для підприємств і визначає, яку частину короткострокової заборгованості можна негайно погасити з наявних коштів, якщо це необхідно.

У нашому випадку значення цього коефіцієнта збільшилось на 0,07, але не досягло достатнього рівня в 2019 та 2020 роках.

Швидкі коефіцієнти ліквідності в 2019 році на 0,7 нижче, ніж у 2020 році, але ще не досягли рекомендованого значення для жодного року.

Значення рівня покриття збільшилось на 1,0 в 2020 році порівняно з 2019 роком і було вище нормального показника в обидва роки.

Розглянемо показники фінансової стійкості підприємства (табл. 2.12). Показники розраховуються на основі даних балансу, наданих організацією.

Таблиця 2.12

Показники фінансової стійкості ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр. [розроблено автором]

Показники	Методика розрахунку за балансом	2019	2020	Відхилення, +/-
Коефіцієнт концентрацій власного капіталу	ряд380 / ряд280	0,75	0,82	0,07
Коефіцієнт фінансової залежності	ряд280 / ряд380	1,32	1,22	-0,1
Коефіцієнт маневрування власного оборотного капіталу	ряд260-ряд620 / ряд380	0,52	0,56	0,04
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	ряд480+ ряд620 / ряд280	0,25	0,18	-0,07
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	ряд480+ ряд620 / ряд380	0,31	0,21	-0,1

Як видно з таблиці 2.12, коефіцієнт концентрації власного капіталу збільшився на 0,07, це означає, що дворічна зміна вказує на динаміку зміни власного капіталу, вкладеного в бізнес, і тому частка позикового капіталу також змінилася в той самий період, що і в 2020 році - 82% власного авансового капіталу.

На основі отриманих даних можна сказати, що компанія є фінансово незалежною, оскільки нижча межа щільності власного капіталу вважається 0,50, у нашому випадку - 0,75 та 0,82 у 2019 та 2020 рр. Такі ж висновки можна зробити для коефіцієнт концентрації залученого капіталу, оскільки верхня межа в нашому випадку дорівнює 0,50, відповідно у 2019 і 2020 роках - 0,25 та 0,18, тому ми можемо зробити висновок про фінансову ситуацію підприємства в 2019-2020 рр. Це можна вважати незалежним від іноземних інвесторів. Про це свідчить значення коефіцієнта фінансової залежності, тобто при зміні вартості воно перейшло з 1,32 у 2019 році до 1,22 у 2020 році, тож компанія працює за власний рахунок.

У 2019 р. частка авансового капіталу становила 52% - 56% у 2020 р. ці дані знаходять при обчисленні коефіцієнта потоку оборотних коштів. Оскільки позиковий капітал менше власного, це свідчить про задовільний фінансовий стан підприємства.

Основні показники з урахуванням розрахунку техніко-економічних умов організації зведені в таблицю 2.13.

Таблиця 2.13

Техніко-економічні показники діяльності ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" за 2019-2020 рр. [розроблено автором]

Показники	Роки	Відхилення		
		Абсолютне, тис. грн.	Відносне, %	
	2019	2020		
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	24248,2	26882,1	2633,9	10,9
Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції, тис. грн.	18313,5	20383,1	2069,6	11,3
Прибуток від реалізації продукції, тис. грн.	8234,7	7522,0	-712,7	-8,7
Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, грн.	0,755	0,758	0,003	0,4

Середньоспискова чисельність промислово-виробничого персоналу, чол.	311	311	0	0,0
Продуктивність праці, тис. грн./чол.	77,97	86,44	8,47	10,9
Середньорічна вартість ОЗ, тис. грн.	4420,7	4450,7	30	0,7
Фондовіддача, грн.	5,49	6,04	0,55	10,0
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, тис. грн.	8234,7	8237,4	2,7	0,0

Як видно з таблиці 2.13 техніко-економічних показників, включаючи продуктивність праці, ефективність використання капіталу, фінансові результати звичайної діяльності до оподаткування, середньорічну вартість основних засобів. Однак прибуток від реалізації продукції зменшується, вартість збільшується на 1 грн. Реалізована продукція є негативним фактором у функціонуванні бізнесу і вимагає пильної уваги для вдосконалення операцій бізнесу та підвищення прибутковості.

2.3. Аналіз інвестиційної діяльності ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»

В даний час більшість інвестиційних заходів у бізнесі обмежуються власне інвестиційними комітетами. Очікується придбання комплексу, інтегрованих об'єктів, реконструкція та технічне обладнання, нове будівництво, "точкове" відновлення деякого обладнання або модернізація існуючого обладнання. ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" не є винятком.

Ця компанія працює в сприятливих умовах та є провідною компанією в регіоні серед таких успішних та відомих компаній, як "Бердичівська солодова компанія", ТОВ "Бердичівський хлібокомбінат", ТОВ "Бердичівська фабрика морозива".

Проаналізуємо та оцінимо ефективність інвестиційної діяльності ТОВ «Бердичівський пивоварний завод», оцінку ефективності інвестиційної діяльності, огляд ситуації, тенденцій розвитку, об'єктивну оцінку результатів інвестиційної діяльності та її розвиток на основі наступні результати слід розуміти як покращення.

Після дослідження історії корпоративного розвитку та перегляду новин Бердичева про діяльність компанії, інвестицію ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» можна назвати активним бізнесом. Постійно розробляти та впроваджувати інвестиційні програми, якість яких підтверджується численними нагородами та позитивно впливає на результати діяльності бізнесу.

Інвестиційні проекти, що здійснюються ТОВ «Бердичівський пивоварний завод», включають:

- Будівництво охолоджувальних секцій та встановлення очисних споруд
- Вступ до розробки та реалізації нових моделей виробництва за власними рецептами - 4 види безалкогольних напоїв у натуральних інгредієнтах: Байкал, Citro, Van Gronofruits, Подільська область. На думку експертів, ці напої містять натуральні інгредієнти, що мають терапевтичну та профілактичну дію.

- Випущено абсолютно нові пляшки, які скручуються, щоб захистити продукти від фальсифікації та спростити процес відкриття пляшки.

- Секція бродіння заліза.

- Реструктуризація пивоварні з використанням німецького обладнання, яке покращує якість продукту. Також покращує виробництво пива (поки робота на пивоварні здійснюється вручну, працівники фабрики спеціалізуюватимуться на новому обладнанні; однак у майбутньому їх роботу замінять комп'ютери, процес буде повністю автоматизований).

- За проектом "Енергозбереження Житомирської області на 2017-2020 роки", пивоварня повинна за власні кошти здійснити такі проекти:

- Реструктуризація котла

- Автоматична установка компресора

- Впровадження обладнання для компенсації реактивної потужності

- Вивчення модуляції в парових котлах
- Ізоляція парової труби

Як результат, ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» - це нова організація, що використовує найбільші інвестиції в модернізацію та розширення виробництва.

Згідно з аналізом, отриманим у другій частині, більшість інвестиційних проектів у 2020 році фінансувалися за рахунок власного капіталу (82%).

Слід зазначити, що компанія має можливість використовувати кредит у разі потреби. Бердичів має достатню кількість фінансових установ, у тому числі 73 відділення ПАТ "Державний ощадний банк України", АКБ Житомирської обласної дирекції "Райффайзен Банк АвальФілія", м. Бердичів, а також "Філія Промінвестбанку". Бердичівське відділення в ТББВ Житомирський державний експортно-імпортний банк "ТББВ No2 Житомирського відділення АБ" Енергобанк Бердичівське", ЖФ філія" Приватбанк "та ін., компанія використовувала короткострокові позики для фінансування проекту до 2020 року.

Крім того, Бердичів є одним із найпривабливіших міст з точки зору інвестицій у Житомирській області, що дозволяє міському бізнесу залучати іноземні інвестиції, отже, станом на 1 січня 2020 року загальний обсяг іноземних інвестицій, накопичений у міській економіці Бердичева. Отже, обсяг прямих іноземних інвестицій на душу населення в Бердичеві в 2020 році становить 228 доларів США. Іноземний капітал надходить з 15 країн. Найбільші інвестиції - Кіпр (40,7%), Італія (12,8%), Великобританія (11,6%), Франція (10,7%), США (4,7%).

Враховуючи можливість вирішення проблеми іноземних інвестицій, ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» зуміло створити всі умови, які найбільше сподобалися б іноземним інвесторам, що дозволило виявити «вузькі місця» в роботі. Крім того, на Бердичівському пивоварному заводі було проведено маркетингове дослідження, яке визначає стимули та заохочення, що

отримуються інвесторами від працівників бізнесу. Результати цього дослідження представлені в таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

**Основні чинники, які сприяли залученню інвестицій на ТОВ
"Бердичівський пивоварний завод" [розроблено автором]**

№	Чинники позитивного впливу (% до загальної кількості)	Чинники негативного впливу (% до загальної кількості)
1	Чітке розуміння потреб ринку (17,3 %)	Жорсткий податковий прес (25,4 %)
2	Технічні переваги, унікальність товару (14 %)	Відсутність допомоги з боку уряду, місцевої влади(18,4 %)
3	Цінові переваги нового товару (12,5 %)	Потужна конкуренція на ринку (12,3 %)
4	Наявність висококваліфікованого інженерно-технічного персоналу (10,5 %)	Недостатньо кваліфікований персонал служби маркетингу (7,5 %)
5	Вдале планування інвестиційної діяльності, в тому числі інвестиційної стратегії (9,8 %)	Нездатність реалізувати заплановані інвестиційні рішення (7,5 %)
6	Особлива увага до інвестиційного проекту з боку керівників вищої ланки управління (9 %)	Відсутність технічних переваг чи унікальності інвестицій (6,1 %)
7	Перспективна потреба, зростаючий ринок (8,3 %)	Недостатні зусилля з просування нововведення на ринок (6,1 %)
8	Наявність висококваліфікованого персоналу служби фінансів (7 %)	Недостатня міжфункціональна координація інвестиційної діяльності (6,1 %)
9	Вдала міжфункціональна координація (6,3 %)	Несистематичність здійснення інвестиційної діяльності (5,7 %)

10	Активне просування товару на ринок (5,5 %)	Неперспективна потреба (4,8%)

Результати дослідження показують, що серед умов успішного інвестування в завод - організаційні, технічні та маркетингові чинники. Крім того, важливо для інвесторів ефективність систематичного управління інвестиціями в бізнесі в результаті успішного вирішення реальних інвестиційних проблем. Ці рішення щодо прямих іноземних інвестицій можна класифікувати за трьома категоріями через різноманітні фактори: фактор розкриття інформації, фактор пропозиції та політичний фактор. Крім того, необхідно прислухатися до вищезазначених факторів та вдосконалити діяльність організації, ігнорувати фактори, що визначають та вдосконалюють діяльність організації.

Компанія вимагає значних інвестицій у технічне та технологічне оновлення. Поліпшити смак пива, збільшити продажі, підвищити якість пива, поліпшити культуру попиту на збут, в деяких випадках компанії потрібно замінити велику кількість російських співробітників, щоб працювати автоматично. На жаль, у Бердичівському пивоварному заводі не забезпечується посадами середнього відомства чи особами. Питання інвестування рівною мірою розглядається менеджерами служб, збираються та управляються менеджерами приватних установ, які однаково проводять приватні зустрічі з менеджерами з збору коштів. Також існують перешкоди для підвищення ефективності інвестицій: менеджерам не вистачає бізнес-планування та оцінки ефективності інвестицій. Невеликий відсоток іноземного капіталу не дозволяє адекватно використовувати сучасні технології.

Отже, сьогоденне поглиблене дослідження ставить проблему пошуку джерел фінансування, а також отримання інформації про компанії, що беруть участь в інвестиційному процесі, та використання їх для отримання фінансових ресурсів шляхом подальшого розвитку. Прислухаючись до важливості ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» у його постійному вдосконаленні та розвитку слід звертати увагу на відсутність інформаційної підтримки у

напрямку інноваційної та інвестиційної діяльності. Зрештою, інвестуючи грошима, інвестори повинні застрахуватися від незапланованих витрат, що може призвести до відсутності рентабельності їх інвестицій. У цьому випадку для оцінки інвестиційних відносин організації покладається завдання інвестора, яке визначається відсутністю інформації, необхідної для оцінки.

Отже, організаційною основою управління інвестиційною діяльністю може бути єдиний інформаційний банк про бази фінансових центрів, який слід створити у відносинах з інвесторами, виробниками та споживачами. Таким чином, ви можете цілеспрямовано використовувати дані, а також забезпечити кількісну взаємодію між витратами на ці дослідження та спонсорованими результатами.

РОЗДІЛ 3
ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ
ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ
«БЕРДИЧІВСЬКИЙ ПИВОВАРНИЙ ЗАВОД»

3.1. Планування як спосіб покращення інвестиційної діяльності
підприємства

Загалом, інвестиційне планування - це процес розробки системи планових показників. Забезпечити розвиток бізнесу з необхідними інвестиційними ресурсами та підвищити ефективність майбутньої інвестиційної діяльності [16].

Планування інвестицій ТОВ “Бердичівський пивоварний завод” повинно базуватися на трьох основних системах:

- Прогноз інвестиційної діяльності (стратегічне планування інвестиційної діяльності)
- Поточне планування інвестицій (тактичне планування інвестицій)
- Планування здійснення інвестиційної діяльності (бюджетування) [29].

Кожна система планування інвестицій характеризується відповідними термінами результатів та методами виконання (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Системи інвестиційного планування і форми реалізації його
результатів на підприємстві [розроблено автором]

Системи інвестиційного планування	Форми реалізації результатів інвестиційного планування	Період планування
1. Прогнозування інвестиційної діяльності	Розробка загальної інвестиційної стратегії та інвестиційної політики з основних напрямів інвестиційної діяльності підприємства	Від 3-х років
2. Поточне планування інвестиційної діяльності	Розробка поточних планів з окремих аспектів інвестиційної діяльності	1 рік
3. Оперативне планування інвестиційної діяльності	Розробка і доведення до виконавців бюджетів, платіжних календарів та інших форм оперативних планових завдань з усіх основних питань інвестиційної діяльності	Місяць, квартал

Усі системи планування інвестицій пов'язані та виконуються в певному порядку.

Система прогнозування або стратегічне планування інвестиційної діяльності є найскладнішою формою інвестиційного планування і вимагає роботи кваліфікованих фахівців. Найбільша складність зумовлена періодом довгострокового стратегічного планування 3-5 років та низкою інших факторів, включаючи терміни загальної стратегії розвитку, здатність прогнозувати інвестиційний клімат та інвестиційний ринок, умови, характер інвестиційної діяльності [14].

Більшість прогнозів інвестиційної діяльності керуються розробкою корпоративних інвестиційних стратегій та інвестиційної політики в контексті основних елементів інвестиційної діяльності.

Сучасна система планування інвестиційної діяльності базується на інвестиційних стратегіях та інвестиційній політиці, яка була розроблена з точки зору певної інвестиційної діяльності і зводиться до розробки певних типів планів, які вже існують [28].

Основними видами поточних інвестиційних планів ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» є:

- План інвестиційної діяльності у формі реальної інвестиції та моделі особистих фінансів. Основа поточного інвестиційного плану, що визначає

рівень інвестиційної активності підприємства. План розвитку повинен передбачати зростання оборотних активів бізнесу, а також просте і постійне відтворення необоротних активів бізнесу.

- План доходів і витрат від інвестиційної діяльності На додаток до фінансових ресурсів, необхідних для реалізації запланованих інвестиційних проектів, визначається потенційний дохід цих ресурсів під час інвестиційної діяльності.

- Плани отримання та витрачання грошей, що відображають рух грошових коштів організації за такі види діяльності в процесі інвестиційної діяльності. Метою розробки цього плану є підтримка фінансової стійкості та платоспроможності організації на всіх етапах інвестиційного періоду.

- План балансу. Метою розробки є визначення необхідного зростання певних активів з точки зору внутрішньої рівноваги та формування відповідної структури інвестиції.

Усі інвестиційні плани ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» мають бути розроблені у трьох варіантах: оптимістичному, реальному та песимістичному.

Система оперативного планування інвестиційної діяльності - це розробка ряду короткострокових планів підтримки інвестицій у основних сферах господарської діяльності підприємства. Період планування поширюється на місяць, десять років, тижні або дні. Основною формою короткострокових планових інвестиційних доручень є графік виконання інвестиційних проектів.

Графік реалізації інвестиційного проекту - це детальний опис короткострокового обслуговування, умов та оператора інвестиційного проекту.

Він може бути наступних типів:

- щорічний проект реалізації проекту
- щоквартальний план роботи з реалізації проекту
- щомісячний план роботи з реалізації проекту
- десятиденне завдання для проектної роботи. Календарні плани складаються для кожного етапу реалізації.

- робота над інвестиційними проектами починається з підготовки проекту до виконання і закінчується розвитком спроможності проекту.

Оперативне планування спрямоване на підвищення ефективності оперативного управління інвестиційною діяльністю організації [37].

3.2. Удосконалення системи інвестиційного менеджменту на підприємстві ТОВ «Бердичівський пивоварний завод»

Важливим елементом інформаційної підтримки підприємства є інформаційні технології, тобто набір інструментів та методів для збору, запису, обробки, збору та доведення необхідної інформації до користувачів в системі організаційного управління на основі їх використання. Оскільки одним з найважливіших аспектів управління бізнесом є інновації та інвестиції, інформаційні технології повинні забезпечувати збір, збір, обробку та розповсюдження інформації про інноваційну та інвестиційну діяльність з належним урахуванням вигод, які слід отримати [31].

Ефективна система інформаційного забезпечення корпоративної інвестиційної діяльності дозволить вирішити такі проблеми:

- Зменшити негативний вплив навколишнього середовища
- Скорочує час, витрачений на прийняття управлінських рішень, пов'язаних з інвестиціями, та покращення якості.
- Формування довготривалих взаємозв'язків між невстановленими раніше факторами середовища
- Збільшує можливість організації використовувати конкурентні переваги на основі інформації, отриманої із зовнішніх джерел
- Створення власної структурованої бази знань
- Визначення філій, нових видів діяльності, нових ринків збуту

- Удосконалення технології виробництва з використанням науково-технічних досягнень, реалізація стратегічних цілей інвестиційного планування для оновлення основних засобів.

Має сенс створити базу знань щодо інноваційної та інвестиційної діяльності в Центрі відповідальності. Центр відповідальності розуміється як частина діяльності, в якій керівник приймає самостійні рішення щодо адміністрування та несе повну персональну відповідальність за показники контрольованої ним діяльності. Старші менеджери повинні контролювати та оцінювати результати діяльності менеджера. Менеджери нижчого рівня повинні здійснювати самоконтроль та повідомляти вищі керівництво про свої результати. Третім компонентом інформаційної підтримки є апаратне та програмне забезпечення для ефективного організаційного управління. Для використання певних інформаційних технологій компанії повинні мати певне апаратне та програмне забезпечення.

Через нестачу персоналу у ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» у сфері досліджень, відбору та реалізації, вважаємо необхідним вдосконалити управління інвестиційною діяльністю, щоб створити посаду менеджера з інвестицій, щоб звітувати перед директором фінансів.

Більшість досліджень не завжди орієнтовані на знання та досвід співробітників як джерело інформації. Однак не можна заперечувати, що кожен працівник компанії видає повідомлення для інших організацій, знання, досвід, особисті якості та навіть емоції як ресурс для прийняття інвестиційних рішень. Завдяки професійним якостям, таким як інвестиційний менеджер, неправдива або недостовірна інформація може бути відфільтрована. Тому якість підтримки даних буде змінюватися, оскільки експерти можуть коригувати деякі показники. Знання та досвід самі по собі не є виключними для інших виконавців; використовувати людські здібності можна лише в інформаційній діяльності за допомогою спілкування. Подібними джерелами інформації в інвестиційному процесі є: 1) експертна оцінка незалежних експертів; 2) інтуїція менеджерів та аналітиків; 3) звітування про хід інвестиційного процесу. Не

завжди можна офіційно оформити таке повідомлення для цілей інвестиційного аналізу, тому існує проблема із включенням до фінансових показників проекту.

Програмне забезпечення включає:

- * Системні програмні продукти - для забезпечення роботи комп'ютерної системи (діагностика операційної системи та тестування антивірусів).

- * Виділені програмні продукти - набір програм, що розробляються при побудові певної інформаційної системи.

- * Застосоване програмне забезпечення для управлінської діяльності - системи документування тексту, системи обробки фінансово-економічної інформації, системи управління базами даних, системи підготовки презентацій, системи експертів та підтримки прийняття рішень та інші системи.

- * Включає технічні документи, посадові інструкції, завдання на алгоритми, економіко-математичні моделі роботи, контрольні приклади.

Сьогодні в Україні недоречно використовувати як «заплановану» (1С) модель, так і модель маркетингової інформаційної підтримки, оскільки оригінальна систематично застаріла і не повторює ринковий закон, а остання не враховує держави. Українська економіка, методологія UNIDO (Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку), запропонована експертами ЄС для країн, що розвиваються, не враховує конкретні умови України, високий знос основних засобів, відсутність фінансових ресурсів, ризику.

Перша версія програмного забезпечення COMFAR, розробленого за методом UNIDO, була розроблена в 2009 році. Починаючи з 1983 року, він розробляється з тих пір Програмне забезпечення щороку оновлюється з урахуванням сучасного рівня технічного розвитку та на вимогу споживача. Створення цього програмного забезпечення базується на досвіді, рекомендаціях та думках понад 7000 користувачів у 160 країнах.

Програма проста у використанні: після визначення типу проекту та рівня аналізу дані вводяться, зберігаються, обчислюються, відображаються та друкуються на результатах, даних та графіках.

Новий пакет програм дозволяє користувачам визначити, як детально аналізувати свої проекти. Основні особливості:

- Створення нових проектів або розробка / модернізація старих проектів
- Горизонт змінного планування
- Характеристика змінного періоду: фаза будівництва та початок виробництва
- Може вводити інформацію про 20 товарів;
- Калькуляція витрат на змінні витрати
- Можливість підвищення ціни / інфляції
- Економічний аналіз

Стандартну структуру інвестицій, операційних витрат та маркетингу можна розширити, включивши піделементи. Джерела фінансування включають фінансування, довгострокові позики, короткострокові позики. Можна визначити умови розподілу прибутку.

Ці можливості дозволяють експерту COMFAR III використовуватись при оцінці всіх типів інвестиційних проектів, як при аналізі інвестицій у малі та середні підприємства, так і при огляді великих проектів.

Система COMFAR відокремлює грошові потоки в місцевій та іноземній валютах, а також дозволяє коригувати змінні курсу валют. Стандартний набір функцій дозволяє розрахувати чистий оборотний капітал, виплати боргу, щорічну амортизацію основних фондів та податки на прибуток. Користувачі також можуть вибирати з різних факторів фінансової та економічної оцінки, необхідних для оцінки проекту. Можна проаналізувати калькуляцію прямих витрат, розподіл непрямих витрат за фіксованими та поточними статтями цін. Додаток підтримує розробників проектів, які бажають розробляти проекти у секторах, де реалізуються проекти зі зменшення викидів парникових газів.

Для фінансового аналізу COMFAR III Expert формує наступні таблиці результатів на основі відповідних джерел: Зведена таблиця інвестиційних витрат, Витрати виробництва, Графік виробництва та реалізації, Джерела фінансування та результати розрахунків. Бізнес-операції включають фінансові

грошові потоки, дисконтовані грошові потоки, дохід звіт, баланс (із ставками), прямі витрати, рентабельність продукції, фінансові коефіцієнти, економічні показники та дані, аналіз точки беззбитковості. Вказані користувачем підпункти можуть відображатися на екрані та друкувати на додаток до відображуваної інформації.

Аналіз чутливості в програмному забезпеченні дозволяє показати, як змінюється чистий грошовий потік або рентабельність інвестицій на основі різних значень основних ресурсів проекту (ціна продажу, собівартість одиниці, обсяг продажів тощо). COMFAR III Expert дозволяє оцінити різні ситуації виконання проекту та визначити найбільш відповідні змінні для проекту. Різноманітні діаграми також дозволяють аналізувати структуру витрат та результати проекту, наприклад структуру річного графіку виробництва та продажів або змінну точку беззбитковості з точки зору продажів. Експерт COMFAR III також надає додатковий аналіз для полегшення. Це зручно для розрахунку ефектів від проектів розширення та реконструкції.

Експертне програмне забезпечення COMFAR III - можливість оцінки фінансово-економічних інвестиційних проектів. Це дозволяє користувачам моделювати короткострокові та довгострокові фінансово-економічні сценарії промислових та непромислових інвестиційних проектів. Набір спеціальностей, що пропонуються, зменшує ризик безповоротних інвестицій у розробку безкомпромісних проектів, оскільки найважливіші та найдешевші елементи масиву даних попередньо перевіряються.

Тому для вдосконалення управління інвестиційною діяльністю в ТОВ «Бердичівський пивоварний завод» запропоновано:

1. Встановити посади менеджера з інвестицій відповідно до посадової інструкції.
2. Використовувати програмне забезпечення COMFAR III Expert, яке допоможе вам прийняти інвестиційні рішення та вчасно залишити свій інвестиційний проект на заводі.

Спочатку ми розраховуємо витрати, які будуть залучені до реалізації цих заходів.

1) Витрати на оплату праці менеджера з інвестицій з урахуванням середньомісячної заробітної плати 5600 грн за перший рік:

$$5600 * 12 = 67200 \text{ гривень.}$$

$$\text{Відрахування на соціальну діяльність: } 67200 * 0,3718 = 24985 \text{ грн.}$$

Отже, ми маємо таку додаткову заробітну плату:

$$67200 + 24985 = 92185 \text{ гривень.}$$

2) Програмне забезпечення COMFAR III Expert від офіційного представника на 1 робоче місце з платою за підтримку 4400 доларів США, рекомендується придбати додатковий ключ (програму) для керівника фінансового відділу - 400 доларів США.

Вивчення цього програмного забезпечення не вимагає додаткового навчання.

Вартість придбання експерта COMFAR III становитиме:

$$35200 + 3200 = 38400 \text{ гривень.}$$

3) Загальні інвестиційні витрати на вдосконалення управління інвестиційною діяльністю ТОВ "Бердичівський пивзавод":

$$92185 + 38400 = 130585 \text{ гривень.}$$

На офіційному веб-сайті розповсюджувача цього програмного забезпечення користувачі цієї системи надають результати, отримані в результаті їх використання. Згідно з представленими даними, реалізація цієї програми економить час і втрати, що призводить до збільшення загального прибутку підприємства в середньому на 2%.

На основі досвіду інших компаній розраховуємо вплив програми COMFAR III Expert. Компанія управляє більшістю своїх реальних інвестиційних проектів, де прибуток впливає на операційний прибуток.

$$\text{Додатковий прибуток складе: } 7522000 * 0,02 = 150440 \text{ грн.}$$

$$\text{Додатковий чистий прибуток: } 150440 * 0,81 = 121856 \text{ грн.}$$

Розраховано амортизацію за рік для цього програмного забезпечення:

- 1) Плата за програмне забезпечення: 38 400 грн.
- 2) Норма амортизації програмного забезпечення становить 50%.
- 3) Річна сума амортизації:
 $38400 * 0,5 = 19.200$ грн.

Звідси чистий грошовий потік за перший рік використання цього програмного забезпечення:

$$121856 + 19200 = 141056 \text{ гривень.}$$

Наприкінці першого року після впровадження цих заходів ми будемо використовувати результати:

$$141056 - 130585 = 10471 \text{ гривня.}$$

Розвантажений період повернення коштів:

$$ПН = 130585/141056 = 0,9 \text{ року.}$$

Враховуючи досягну цінність та вплив періоду окупності, можна сказати, що цей проект доцільно здійснити для вдосконалення управління інвестиційною діяльністю заводу. Доцільно фінансувати цей проект за рахунок власних коштів компанії.

Вплив на загальну ефективність підприємства показано в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Вплив від впровадження COMFAR III Expert на основні показники діяльності ТОВ "Бердичівський пивоварний завод" [розроблено автором]

Показники	До впровадження	Після впровадження	Відхилення	
			Абсолютне, тис. грн.	Відносне, %
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	26882,1	26882,1	-	-
Повні витрати на виробництво і реалізацію продукції, тис. грн.	20383,1	20494,5	111,385 (92,185+19,2)	0,5
Інші операційні доходи	1023,0	1173,44	150,44	14,7

Прибуток від реалізації продукції, тис. грн.	7522,0	7561,04	39,04	0,5
Середньооблікова чисельність промислово-виробничого персоналу, чол.	311	312	1	0,3
Середньорічна вартість ОЗ, тис. грн.	4450,7	4450,7	-	-
Фінансові витрати, тис. грн.	484,6	523,0	38,4	7,9
Фінансові доходи, тис. грн.	1200,0	1200,0	-	--
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування, тис. грн.	8237,4	8238,04	0,64	0,01

Як видно з таблиці 3.2, слід застосовувати цей захід. Це збільшує фінансові результати загальної діяльності до оподаткування на 0,01% або 0,64 тис. грн.

ВИСНОВКИ

Інвестиційний менеджмент - це процес управління всіма аспектами інвестиційної діяльності підприємства. Першочерговою метою управління інвестиціями є забезпечення найбільш ефективної реалізації інвестиційної стратегії підприємства. На думку деяких авторів, основна увага приділяється досягненню високих темпів економічного розвитку бізнесу за умови достатньої фінансової стабільності, а не збільшення прибутку.

Класифікація інвестицій є як теоретичною, так і прикладною. У юридичній літературі існують різні методи класифікації інвестицій. Інвестиції класифікуються за: видами матеріальних та інтелектуальних цінностей, вкладені в інвестиційну діяльність; джерело інвестицій; тип власності; характер та рівень участі підприємств в інвестиційній діяльності; інвестиційний період.

Інвестиційна діяльність перебуває під довгостроковими цілями розвитку організації, і тому реалізується інвестиційна стратегія. Інвестиційна стратегія є найважливішим фактором забезпечення ефективного розвитку бізнесу відповідно до обраної загальної економічної стратегії. Зміст інвестиційної стратегії визначається як система довгострокових цілей корпоративної інвестиційної діяльності та вибір найбільш ефективних засобів досягнення цілей з урахуванням інвестиційного ринку та кожної групи в цілому.

Історія розвитку підприємства почалася з 1861 р. 1 липня 1994 р. Бердичівський пивоварний завод було перетворено на Відкрите акціонерне товариство «Бердичівський пивоварний завод», а 20 лютого 2006 р. Відкрите акціонерне товариство «Бердичівський пивоварний завод» перетворено на Товариство з обмеженою відповідальністю «Бердичівський пивоварний завод»:

виробництво, торгівля та закупівлі, комерційні брокерські послуги, зовнішня економіка та її діяльність.

Проаналізовано основні засоби. Основні засоби є цінним інструментом праці і відповідають за тривалі періоди виробництва в незмінних споживчих моделях, а їх вартість переноситься на вартість товару. Первісна та залишкова вартість основних засобів зросли відповідно на 601,9 тис. грн. та 30 тис. грн. Однак вартість основних засобів не дає уявлення про якість виробленої продукції та умови, що впливають на конкурентоспроможність бізнесу.

Проаналізувавши інвестиційну діяльність підприємства, було визначено, що організаційною основою управління інвестиційною діяльністю компанії може бути єдиний банк даних на базі фінансового центру, який будуватиме стосунки з інвесторами, виробниками та споживачами. Це дозволяє різнобічно використовувати дані, а також забезпечувати кількісну залежність між вартістю цих досліджень та результатом.

Визначено, що інвестиційне планування - це процес розробки системи планових показників для забезпечення розвитку організації необхідними інвестиційними ресурсами та оптимізації майбутньої інвестиційної діяльності. Планування інвестицій базується на використанні трьох основних систем: прогнозування, поточного планування, планування виконання інвестиційної діяльності.

З'ясовано, що має сенс створити базу знань щодо інноваційної та інвестиційної діяльності з центром відповідальності. Під центром відповідальності розуміється, що керівник приймає самостійні управлінські рішення і несе повну відповідальність за показники контрольованої ним діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І.О. Інвестиційний менеджмент: навчальний курс / І.О. Бланк. – К.: Ельга-Н., 2002. – 448 с.
2. Богатирьов О.М. Інвестиційне право / О.М. Богатирьов. - К.: Право, 2002. - 205 с.
3. Вінник О.М. Інвестиційне право: навч. посіб. / О. М. Вінник. – К.: Юридична думка, 2005. – с. 237.
4. Вінніченко І.І. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства / І.І Вінніченко. - Полтава: Дім-Л, 2007. - 335 с.
5. Гриньова В.М. Інвестиційний менеджмент / В.М. Гриньова – Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2004. – 368 с.
6. Денисенко М.П. Інформаційне забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства / М.П. Денисенко. - К.: Освіта, 2009. - 103 с.
7. Довгунь О.С. Концепція інформаційного забезпечення інвестиційного розвитку промислових підприємств / О.С. Довгунь. - К.: Літера, 2009. - 148 с.
8. Євтухова С.М. Інфраструктура ринку [електр. наук.-практ. журнал. / редкол. Шапошников К.С. (голова), Євтухова С.М. та ін.]. - 2017. - №11. С.46-53. - Режим доступу до ресурсу: <http://www.market-infr.od.ua/uk/11-2017>
9. Євтухова С.М. Сучасні тенденції економічної теорії і практики: світовий досвід та вітчизняні реалії: зб. наук.-метод. праць за матеріалами міжн. наук.-практ. конф., 18-19 листопада 2010 р. / редкол. Тюхтенко Н.А., Шапошников К.С., Євтухова С.М. та ін. - Херсон: Видавництво ХДУ, 2010.- С. 38-41.

10. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" № 334/94-ВР від 28.12.1994 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/334/94-%D0%B2%D1%80>>.
11. Каюда В.О. Основи інвестиційного менеджменту: навчальний посібник / В.О. Каюда. – К.: Кондор, 2008. – 340 с.
12. Кибенко Е.Р. Особенности правового регулювання иностранных инвестиций в Украине (международно-частноправовой аспект) / Е.Р. Кибенко. – Х.: Діловий дім, 2002. – 205 с.
13. Кобилянський Л. С. Управління проектами: Навч. посіб. / Л.С. Кобилянський. — К.: Фенікс, 2002. — 200 с.
14. Коломієць І.Ф. Інвестиційна привабливість регіону / І.Ф. Коломієць. - К.: Літера, 2004. - 338 с.
15. Коссаk В.В. Іноземні інвестиції в Україні (цивільно-правовий аспект) / В.В. Коссаk. – Львів: Центр Європи, 2006. – 223 с.
16. Костюкевич Р. М. Інвестиційний менеджмент. Навчальний посібник / Р.М. Костюкевич. - Рівне: НУВГП, 2011. - 270 с.
17. Кузьмін О.Є. Інвестиційна та інноваційна діяльність / О. Є. Кузьмін, С. В. Князь, Н. В. Тувакова, А. Я. Кузнєцова. — Л.: Книга, 2003. — 231 с.
18. Левицький В.В. Ефективність управління інвестиційною діяльністю підприємства / В.В. Левицький.- Л.: Вісник, 2011. - 89 с.
19. Мильник В.В. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник / В.В. Мильник. – Х.: Академічний проект, 2005. – 272 с.
20. Мойсеєнко І.П. Основи інвестування: Навч. Посіб. / І.П. Мойсеєнко. — Л.: Літера, 2001. — 180 с.
21. Омельченко А.В. Інвестиційне право: Навч. посіб. / А.В. Омельченко. - К.: Атіка, 2004. - 112 с.
22. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Г.В. Осовська. - К.: "Кондор", 2003. - 556 с.
23. Панчишин С. М. Макроекономіка: Навчальний посібник / С. М. Панчишин. - К. : Либідь, 2001. - 616 с.

24. Пересада А.А. Основы инвестиционной деятельности / А.А. Пересада. — К.: Либра, 2001. — 211 с.
25. Полотай В.О. Класифікація інвестицій: теоретичний та прикладний аспекти / В.О. Полотай. - Л.: Діло, 2001. - 237 с.
26. Польшаков В.І. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / Н.В.Ткаленко, В.І. Польшаков. - К.: Кондор.- 2009. - 172 с.
27. Реверчук С.К. Инвестология: наука про інвестування: Навч. посіб. / С. К. Реверчук, Н. Й. Реверчук, І. Г. Скоморович, М. Я. Блаженко, О. О. Сухий. — К. : Атіка, 2001. — 264 с.
28. Руденко В.В. Теоретико-методологічні основи управління інвестиційною діяльністю підприємства / В.В. Руденко. - К.: Наука й економіка, 2009.- 235с.
29. Самуэльсон П.В. Экономика. Вступний курс / П.В. Самуэльсон. - К.: Прогресе, 2005. - 356 с.
30. Симеон О.Э. Инвестиционные и инновационные правоотношения: перспективы развития публичной и частной сфер: монография / О.Э. Симеон. – К.: Концерн Видавничий Дім "Ін Юре", 2005. – 120 с.
31. Сімсон О. Е. Правові особливості договорів інвестиційного характеру / О.Е. Сімсон. – Х.: Концепт, 2001. – 158 с.
32. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / В.Г. Федоренко. – К.: Юніон, 2001. –280 с.
33. Федоренко В.Г. Инвестознaвство: Підручник / В.Г. Федоренко. — К.: Літера, 2004. — 480 с.
34. Череп А.В. Інвестиційно-інноваційна діяльність як фактор ефективного розвитку підприємства / А.В. Череп. - Рівне: Видавничий дім, 2007. - 182 с.
35. Череп О.Г. Формування стратегії інвестиційної діяльності підприємства [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2011_1/part2/46.PDF>
36. Чернявский А.Д. Антикризисное управление / А.Д. Чернявский — К.: Юніон, 2000. — 208 с.

37. Шевчук В.Я. Основи інвестиційної діяльності / В.Я. Шевчук. – К.: Генеза, 2007. – 384 с.
38. Шишка Р. Б. Инвестиционное право Украины: учеб. пособие / Р. Б. Шишка. – Х.: Эспада, 2000. – 520 с.
39. Щербак А.В. Інформаційне забезпечення інвестиційної діяльності на підприємстві [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <<http://masters.donntu.edu.ua/2012/iem/menuk/library/article6.pdf>>
40. Щукін Б.О. Инвестування: Курс лекцій / Б.О. Щукін. — К.: Оазіс, 2004. — 216 с.